

MŪSU
LIETUVA

RUGSĖJO 10:

ŠILINĖ

R. 35 (1570) — SEMANÁRIO — 1978 M. RUGSĖJIS — SETEMBRO 7 D. — 5,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 — 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338.

**A primeira
cerimônia
oficial do papa
sorridente**

POP. JONAS PAULIUS I INTRONIZACIJOS
APEIGOSE.

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

PRANEŠIMAS IŠ ITALIJOS

Vatikano radijas apie "Kroniką"

KL. RAZMINAS

Centrinė Vatikano radijo programų direkcija, tvarkanti 33-mis pasaulio kalbomis duodamas Vatikano radijo programas, š.m. balandžio 20 d. labai palankiai įvertino "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką". Proga davė "LKB Kronikos" pasirodymas italų kalba. Pirmųjų "Kronikos" dešimties numerių vertimą parūpino mons. Vincas Mincevičius ir atskiru tomu išleido "Casa di Matriona" leidykla Milane. Vatikano radijo redakcijos bendradarbis Antonio Mancini parengė išsamią recenziją, kuria pasinaudojo įvairių Vatikano radijo programų rengėjai. Savo recenzijoje A. Mancini rašo:

"Įvairiais atvejais jau buvo progų aptarti dabartinę padėtį Lietuvoje, kur sovietų režimas taip žiauriai persekioja tikinčiuosius už jų ištikimybę Kristui ir K. Bendrijai. Dabartinį lietuvių pasipriešinimą komunistiniam režimui aiškiausiai liudija savilaidos būdu leidžiama "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", kuri pasiekia ir Vakarų. Italijoje jos informacijų sklaidimą rūpinasi ELTA-PRESS agentūra.

"Kronikos" informacijos Vakaruose turi gyvybinės svarbos, nes tik tuo būdu Lietuvos Katalikų Bendrija gali painformuoti Vakarų apie savo likimą ir palaikyti ryšį savo tarpe. Vakarami tačiau, kaip esame pažymėję, nedrįsta atvirai kalbėti prieš Sovietų Sąjungą ir viešoji pasaulio opinija nutyli dabartinę padėtį Baltijos kraštuose, kuriems priklauso Lietuva".

"LKB Kronika" jau eina šeštuosius metus. Pirmųjų dešimties numerių pasirodymas italų kalba leidžia tikėti, kad minėtoji leidykla pasirūpins ir kitų jos numerių išleidimu.

Trumpoje šio leidinio recenzijoje, — rašo Vatikano radijo žurnalistas, — sunku išsakyti tą gyvatos pilnybę, kuri liejasi iš kiekvieno "Kronikos" puslapio. Ji yra redaguojama visos tautos. Tai visos tautos istorija. Kaip pavyzdį norime čia pacituoti vieną labai jautrų klausimą, apie kurį praneša "Kronika", būtent, apie Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministro Gromykos vizitą pas popiežių Paulių VI Vatikane 1974 m. kovo 21 d. (citata paimta iš itališkojo "Kronikos" leidinio 380-381 psl.)

"Mūsų laikais labai naudinga kalbėti apie dialogą. Jo siekia taip pat katalikai ir komunistai. Popiežiaus pasiuntinys prieš kiek laiko lankėsi Maskvoje, o

š.m. kovo 21 d. TSRS užsienio reikalų ministeris Gromyka apsilankė pas popiežių Paulių VI.

Ko Lietuvos katalikai laukia iš būsimo dialogo su komunistine valdžia? Katalikai yra įsitikinę, kad dialogas reikalingas, tačiau iliuzijomis nepasiduoda. Dialogas tik tada gali atnešti naudos, kai abi pusės parodo gerą valią. Apie komunistinės valdžios "gerą valią" liudija kunigų teismai už vaikų katekizacija, tikinčiųjų P. Pliuros, P. Petronio J. Stasaičio įkalinimas už maldaknygių ir religinės literatūros gaminimą, tardymai už religinės literatūros turėjimą, draudimas net skūstis tarybinei valdžiai dėl administratyvinio tikinčiųjų persekiojimo, melas pasauliui apie Lietuvos katalikų padėtį... Iki šiol

komunistinė valdžia tikinčiųjų atžvilgiu naudoja tik melą ir jėgą. Atrodo, kad dialogas su Bažnyčia jai tik tiek reikalingas, kad Vatikanas tylėtų apie katalikų persekiojimą Tarybų Sąjungoje, tikėdamasis tikinčiųjų būklės palengvinimo. Dialogas turi pasitarnauti viešosios pasaulio opinijos sukloidinimui, kad Tarybų Sąjungoje esanti religijos laisvė".

"Atrodo, — rašo Vatikano radijo direkcijos bendradarbis, — Lietuvos katalikų vertinimas taip vadinamos Vatikano "Ostpolitik" yra gana negatyvus. Jis kyla ne tik iš savaimė suprantamų persekiojamų brolių kančios motyvų, bet ir iš pervertinimo tos rizikos, kuri gali būti ar yra piktnaudojama atskirų dialogo dalyvių bei jo neįverti-

nimo pasiektų rezultatų, kurie atrodo per daug maži, palyginus juos su turėtomis viltimis".

Baigdamas recenziją, autorius rašo, esą "Kronikos" leidėjai buvo pažymėję, jog "Kronika" sustosėjusi tik tada, kai komunistinė valdžia Lietuvoje duos K. Bendrijai ir tikintiesiems bent tas laisves, kurias religinėm bendruomenėm užtikrina sovietų konstitucija. Mes meldžiamės ir tikimės, kad tai kuo greičiausiai įvyktų, nors dabartiniu metu nesimato jokių padėties pagerėjimo prosvaisčių. Tikinčiųjų persekiojimas už religinius įsitikinimus Lietuvoje šiandien yra dargi griežčiau vykdomas negu praeityje.

Recenzijos gale centrinė Vatikano radijo programų redakcija atkreipia dėmesį į prancūzų jėzuitų mėnesinio žurnalo "Etudes" š.m. kovo mėnesį paskelbtą straipsnį charakteringai pavadintą — "Lietuva — K. Bendrijos slopinimas". Straipsnyje skelbiama gausybė datų, faktų ir įvykių, paimtų iš "LKB Kronikos", kurie yra daug iškalbingesni už paties straipsnio reikšmę.

Prancūzų žurnalas apie okupuotos Lietuvos Bažnyčią

Žinomas prancūzų kultūros, mokslo ir politikos žurnalas ETUDES š.m. kovo mėn. numery išspausdino plačią studiją apie okupuotos Lietuvos religinę padėtį — "Lithuanie: l'asphyxie d'une Eglise" (Lietuva: Bažnyčios užgniaužimas).

Straipsnio įžangoj apžvelgiama Lietuvos istorija, toliau išsamiai nagrinėjama dabartinė krašto padėtis sovietų okupacijoje. Ilgiau sustojama ties lietuvių rezistencija prieš pavergėją, minimi komunistų valdžios ir Bažnyčios santykiai, analizuojamas Bažnyčios Lietuvoj vidinis gyvenimas, iškeliamas tautos religinis ir politinis pasipriešinimas, jos stipri kova prieš esamą priespaudą.

Straipsnis daugiausia remiasi prancūzų kalba leidžiama Elta, joj išspausdinta 1968-1978 medžiaga, duomenimis ir statistika. Minima, kad prancūzų k. Eltos biuletėnis yra vienas iš geriausių šaltinių Vakarų pasauly informacijai ir dokumentacijai apie pavergtos Lietuvos padėtį.

Šiuose nameliuose dabar įsikūrusi Kauno Kunigų seminarija

"L. K. B. Kronika" Nr. 32

Tikinčiųjų mokinių persekiojimas

Antireliginėmis temomis referatus turi paruošti tikintieji mokiniai

Kun. Juozo Janulio, Anykščių vikaro pamokslo, pasakymo per 1977 Kalėdas, tęsinys.

*

Pasakiau, kad jau nuo rugsėjo 1 d. procesijoje dalyvavusieji aukštesniųjų klasių mokiniai, ypač berniukai ir jų tėvai, buvo mokytojų terorizuojami. Jiems buvo grasinama: jeigu jaunuoliai eis į bažnyčią, jiems specialiai bus parašytos blogos charakteristikos; jie niekur neįstos į aukštąją mokyklą ir t.t. Rajono pirmininko pavaduotojas *Dailydė* kiek nustebo, bent jau atrodė, kad tokiems mokytojų veiksams nepritaria. Tačiau deputatė *Barkauskienė* (taip man ją pristatė pavaduotojas, tikros jos pareigos — Anykščių rajono KP sekretorė ideologiniam darbui) nė kiek nenustebo, bet tiesiai ir išdidžiai man užtvirtino: "Ir bus parašytos blogos charakteristikos, ir neįstos į aukštąją mokyklą".

Tada man atsivėrė akys: štai

kur to viso teroro šaknys, štai kodėl tiek daug liejasi nekaltų, nelaimių ištiktų žmonių ašarų, — tai ideologinio darbo vaisius. Turėjau dar ir daugiau ką pasakyti, bet ar buvo prasmė? Ar buvo prasmė sakyti, kad tik todėl, jog dalyvavusią procesijoje J. Biliūno mokyklos Xa klasės mokinę Ritą *Žalaitę* mokyklos direktorius ir pavaduotojai išsikvietė į kabinetą ir kaip įmanydami terorizavo: kodėl ji nekomjaunuolė, kodėl dalyvauja bažnytinėje procesijoje ir t.t.

Pirmoji neišlaikė pavaduotoja *Skairienė*: "Aš negaliu net pažiūrėti į tave, kad tu tikinti..." Pavad. *Pavilanskienė* tūžo dar labiau: "Kaip tu, būdama tikinti, gali dar liesti mokyklos suolą, tegul tau tą suolą nuperka kunigai. Jei esi tikinti, niekur neįstosi į aukštąją mokyklą". Direktorius tęsė toliau: "Kam dar eini į mokyklą, vis tiek jos nebaigsi ir į aukštąją mokyklą neįstosi". Mergaitė, nors ir labai gerai mokosi, atsakė, kad į aukštąją mokyklą nesitiki įstoti, —

stos į technikumą. "Nei į aukštąją mokyklą, nei į technikumą neįstosi", — šaukė direktorius. "Tada dirbsiu paprasta darbininke, o į bažnyčią vis tiek eisiu", — nenusileido mokinė. Nieko nelaimėję mokytojai liepė mergaitei išeiti, o *Pavilanskienė* dar pagrasė: "Žinok, dar ne kartą būsi iškviesta".

Jeigu direktorius ir pavaduotojai taip elgiasi su mokiniais, tad nenuostabu, kad mokykloje tikintiems moksleiviams ne tik kalbėti, bet ir tylėti apie tikėjimą draudžiama, Tuo skundėsi ir žemesniųjų klasių mokinių tėvai, bet kaip pavyzdį paimekime tą pačią Xa klasę. Klasės auklėtoja *Lesnikauskienė* komjaunimo sekretorei specialiai įsakė, kad 1978 sausio 31 įvykstančiai klasės valandėlei antireligine tema referatus turi paruošti tikintys, procesijoje dalyvavę mokiniai: Linas *Ladyga* ir Rita *Žalaitė*. Ar begali būti grubesnis pasityčiojimas ir tikinčiojo mokinio paniekimas?

(Bus daugiau)

ku, vietinės valdžios ir partinės organizacijos atstovais ir kt.). Pastarieji, pritrūkę kantrybės, patys išvažiavo pasitikti dainininkų, įsakydami drauge su jais važiuoti Rimdžiūnų kaimo mokytojai lietuvi. Sutikę juos kelyje begrižtančius, parsivežė į Rimdžiūnus ir pradėjo tardyti. Išsiaiškinę, kas šioje grupėje vyresnis, pareikalavo iš jo pasą. Po to paklausė:

— Jūs norite čia surengti koncertą?

— Mes atvažiuojame ne koncertuoti, o aplankyti savo draugų ir pažįstamų, drauge su jais pasišokti, padainuoti.

Pareigūnas pasakė, kad atvykusiems nevalia dalyvauti jokiai susitikime. Tada svečių tardomas atstovas paklausė:

— Ar vakaronėje gali dalyvauti tik šio kaimo gyventojai? O iš kitur atvykusiems draudžiama?

Pareigūnas, neturėdamas ką jai atsakyti, sutiko leisti vakaronėje dalyvauti ir atvykusiems iš Lietuvos.

— O ar bus galima mums dainuoti drauge su kaimo gyventojais?

— Galima, — pagalvojęs atsakė čekistas, — tik tai rusiškai.

Šio pokalbio metu didelis būrys kaimo moterų ir vyrų prašė ir reikalavo valdžios pareigūnų nepersekioti pas juos atvykusių svečių ir leisti jiems dalyvauti vakaronėje kaimo kultūros namuose. Tik dėka šių reikalavimų pareigūnai šį kartą buvo nuolaidūs. Vakaronė turėjo prasidėti 19 val. Tačiau dėl šių trukdymų ji prasidėjo tik 20 val. Susirinko daug žmonių. Daug buvo vaikų, kuriuos svečiai iš Lietuvos apdailino lietuviškomis knygelėmis.

Vakaronės pradžioje svečiai norėjo parodyti spalvotas skaidres su gražiais Lietuvos vaizdais, tačiau salėje susėdę pareigūnai tai daryti uždraudė. Įpusėjus šokiams ir dainoms, palydimoms kanklių muzika, neprašytieji svečiai išsidangino.

Po vakaronės, kuri truko dvi valandas, vietos lietuviai taip pat labai nuoširdžiai svečius priėmė savo namuose, juos apnakvydino.

Kitą dieną — sekmadienį — svečiai iš Lietuvos buvo numatę dar kartą susitikti klube su rimdžiūniečiais, tačiau po vakarykščio labai nemalonaus incidento rytą išvažiavo atgal į Vilnius.

Šis įvykis labai akivaizdžiai parodo, kaip Žmogaus teisėmis gali naudotis lietuviai, gyvenantieji tiek Tarybų Baltarusijoje, tiek pačioje Tarybų Lietuvoje.

Iš "Aušros" Nr. 10 (50)

Dainos mylėtojų persekiojimas

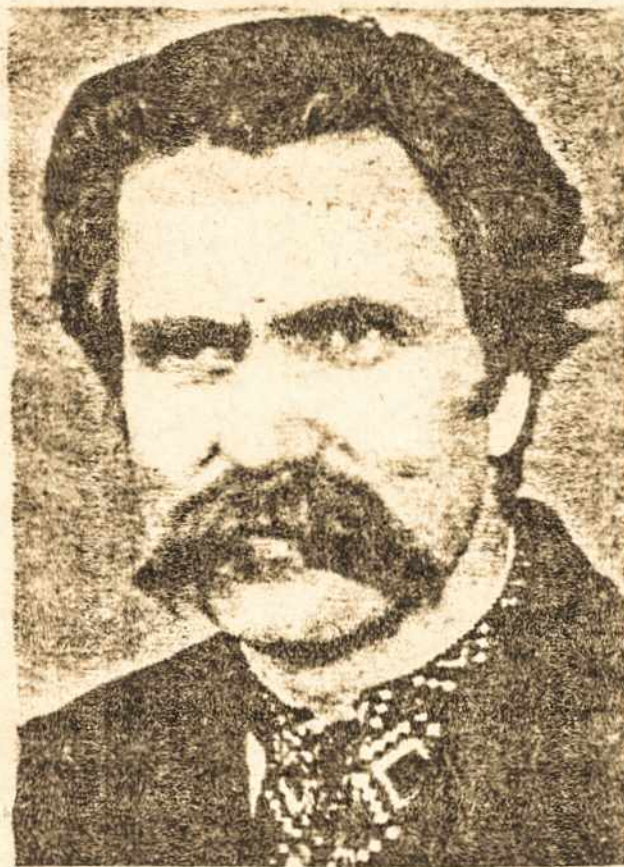
Net ir lietuvių liaudies dainoje matomas pavojus TSRS galybei

10

Žmogaus teisių garantijos pavyzdys

Vilniaus jaunimas, susibūres į lietuvių liaudies dainos mylėtojų klubą, jau nebe pirmus metus Valstybės Saugumo komiteto įvairiai persekiojamas (Net ir lietuvių liaudies dainoje matomas pavojus TSRS galybei ir saugumui).

1978.L14 grupė šio klubo dainininkų ir dainininkų išvyko artimas nuo Vilniaus Baltarusijos TSR vietas aplankyti Gervėčių lietuviškoje saloje gyvenančius savo draugus ir pažįstamus. Trumpai sustoję Rimdžiūnų kaime ir sutarę vakare suruošti bendrą vakaronę, išvyko pas kitame kaime gyvenančius lietuvius.

Kovotojas už Ukrainos laisvę Lev Lukyanenko.

Vakare jų laukė sugrižtant į Rimdžiūnus to kaimo gyventojai ir... KGB pareigūnas su savo pagalbininkais (kolūkio pirminin-

Komunistai apie Viktoro Petkaus bylą

Komunistinė "Tiesa" kaltina "Tėviškės Žiburius", Vlika ir laisvojo pasaulio lietuvius

Vilnius. — Vilniaus komunistinė "Tiesa" paskelbė platų straipsnį apie Viktoro Petkaus bylą. Šmeižikiškame straipsnyje visai juodinas šis Helsinkio nutarimams sekti komiteto narys. "Tiesa" rašo: "Lietuvos TSR dienomis pasibaigė Viktoro Petkaus baudžiamoji byla".

"1948 metais Viktoras Petkus ėmėsi visai kito darbo. Jo užsiėmimas tuo metu — kurstymas prieš Tarybų valdžią, arši nacionalistinė veikla. Darbdavių, deja, netrūko. Tokių, kaip V. Petkus, rankomis naudojosi ginkluotos nacionalistinės gaujos. Naktimis jos žudė gyventojus, o dienomis, giliai įsirusios po žaliuojančiais pušynais, kūrė "atsišaukimus", "memorandumus". Juos platino ir skleidė V. Petkus bei į jį panašūs".

"V. Petkui, kaip jaunam ir, galimas daiktas, iki galo nesupratusiam savo pragaištingos veiklos pasekmių, buvo paskirta palyginti lengva bausmė.

Bet ir grįžęs iš įkalinimo vietos, V. Petkus toliau tęsia savo kenkėjišką, įstatymais neleistą darbą".

"Atrodo, 35 metų sulaukęs vyras jau gali blaiviai apgalvoti ir įvertinti savo darbus. Ir iš tikrųjų V. Petkus kuriam laikui nurimsta.

Jam patikimas darbas Lietuvos TSR liaudies meno draugijoje: čia V. Petkus tvarko finansus. Apie šį jo veiklos laikotarpį, praėjus trejetui metų, labai vaizdžiai papasakojo "Tiesos" korespondentas feljetone "Kas duona be plutos". Finansinės kombinacijos sekė viena paskui kitą, sukčiai, globojami ir dengiami V. Petkaus, tiesiog plėšikavo draugijos kasoje. Pagaliau ir patsai V. Petkus kiekvieną mėnesį pasiglemždavo stambias pinigų sumas. Už finansinės drausmės pažeidimus ir aplaidumą darbe V. Petkus atleidžiamas iš pareigų ir pašalinamas iš draugijos. Karjera meno pasaulyje baigėsi, kaip matome, labai gėdingai".

Puola "Tėviškės Žiburius"

"Tiesa" puola Kanadoj einančius "Tėv. Žiburius", rašydama: "Ir ar ne juokingai po to skam-

Iš demonstracijų Chicagoj
Nuotr. L. Meilaus

ba Kanadojė leidžiamo reakcinės išėivijos laikraštuko "Tėviškės žiburiai" duota V. Petkaus charakteristika: "Viktoras Petkus yra didelis Lietuvos valstybinės, kultūrinės ir religinės istorijos žinovas. Šiomis temomis pasikalbėti su juo esąs grynas malonumas. Todėl jis ypač mėgstamas vyresniųjų klasių jaunimo, kuris Petkų labai gerbia, nes iš jo sužino tai, ko negalima rasti jokioje knygoje ar vadovėlyje..."

"Suradęs keletą tokių, kaip ir jis, praeityje baustu už nacionalistinę ir antitarybinę veiklą žmonių, taip pat vieną kitą tikrovės jausmą praradusį "nesuprastą ir netelintą", V. Petkus imasi organizuoti "grupę". Jos "nariams" nieko nežinant, jis kuria antitarybinius dokumentus, rašo grubius paskvilčius apie Tarybų Lietuvą, bando juos perduoti į užsienį. Į pirmąją vietą, suprantama, iškelia savo pavardę".

Kaltinamas palaikęs ryšius su Vlika

"V. Petkus leidžiasi į dar vieną avantiūrą. Jis išvažiuoja už respublikos ribų. Suradęs vieną kitą tokią pat atplaišą, vysto įstatymais neleistą veiklą. Kuria memorandumus Izraelio ir Didžiosios Britanijos, VFR vyriausybs. Juose reikalauja padidinti ideologines diversijas prieš tarybines respublikas.

V. Petkus bando užmegzti ry-

šius su VLIK-u. Nėra reikalo aiškinti, kas yra tas VLIK-as. Jis nuo pat pirmųjų savo įsikūrimo 1943 metų pabaigoje dienų aktyviai rėmė hitlerininkus, kenkė kasdien augančiam pasipriešinimo judėjimui. Hitlerinei Vokietijai žlungant, jis užmezgė ryšius su užsienio žvalgybomis, padėjo joms verbuoti ir siūsti į Tarybų Lietuvą šnipus".

Primena Balio Gajausko bylą

"Nebūdami išrankūs, o, be to, neturėdami pasirinkimo, užsienio lietuviškieji nacionalistai, slaptųjų tarnybų inspiruojami, ieško ir, kaip matome, kartais suranda sau talkininkų. Jie nesidrovi ištvirkėlių, banditų, teroristų paskelbti kovotojais už žmogaus teises. Tai, beje, patvirtino ir neseniai pasibaigusi B. Gajausko byla (16 d. "Tiesos" str. "Veidas be kaukės"). Jų šūkis — senas: tikslas pateisina priemones, o tikslas aiškus — buržuazinės santvarkos atkūrimas.

Lietuvos TSR aukščiausiojo teismo teisminė baudžiamųjų bylų kolegija, išnagrinėjusi V. Petkaus bylą, išklausiusi gausius liudininkų parodymus ir išnagrinėjusi pateiktą dokumentinę medžiagą, pripažino jį itin pavojingu recidyvistu ir nuteisė 10 metų laisvės atėmimo ir 5 metams tremties".

Plačiame straipsnyje paskelbta daugybė šmeižtų ir kaltinimų ir labai gerai, kad laisvojo pasaulio lietuviai tebekelia V. Petkaus reikalą. Visi "Tiesos" kaltinimai rodo, kad V. Petkus yra besalyginis už Lietuvos laisvę kovotojas.

Nuteisė ukrainietį disidentą

Maskva. — Šalia laisvajame pasaulyje pagarsėjusių Ščaranskio, Petkaus ir Ginzburgo teismų, Sovietų Sąjungoje buvo nuteistas ir pasižymėjęs Ukrainos kovotojas už laisvę advokatas Lev Lukjanenko, 50 metų amžiaus. Jis jau 1961 m. buvo nuteistas 15 m. kalėjimo už reikalavimą atskirti Ukrainą iš Sovietų Sąjungos. Šį kartą jis buvo teisiamas už Helsinkio žmogaus teisių nutarimų vykdymo stebėjimą.

Ukrainoje buvo susidariusi 11 žmonių grupė, iš kurios tik penki dar tebėra nesuimti. Grupės vadovas Mykola Rudenko buvo nuteistas 1977 m.

Lev Lukjanenko teisme stipriai laikėsi, atsisakė valdžios paskirto advokato ir buvo paskelbęs bado streiką. Jis nubaustas 10 m. sunkiųjų darbų koncentracijos stovykloje ir 5 m. ištėmimo Sibiran.

Mirė Ona Kajeckienė

Washingtonas, D.C. — Liepos 24-25 naktį po ilgos ir sunkios ligos mirė a.a. Ona Kajeckienė-Viburytė, tik po trijų savaičių mirus jos vyrui, Lietuvos atstovui a.a. J. Kajeckui (mirė liepos 2 d.).

Velionė buvo gimusi 1900 m. liepos 31 d. Vilniuje. Mokėsi Vilniuje, dirbo įvairiose lietuvių moksleivių, vėliau suaugusių patriotinėse organizacijose, ypač Lie-

A. a. Ona Kajeckienė

tuvos nepriklausomybės pradžioje. Sukūrusi šeimą su a.a. Juozu Kajecku išaugino sūnų Gabrielių, kuris yra sukūręs savo šeimą.

A.a. Ona Kajeckienė bus pašarvota Gawler laidotuvių koplyčioje. Bus laidojama ketvirtadienį (ar penktadienį), liepos 27 ar 28 d. iš Šv. Mato katedros tose pačiose Rock Creek kapinėse, kur buvo palaidotas ir jos vyras.

*****

LIETUVIS IŠRADEJAS

MELDUTIS LAUPINAITIS, rugpjūčio 31 d. "Depto. de Patentes" biure užbaigė išsimokėti prašymą patento "Acessório p/máquinas de escrever p/suporte de papel". Išradimas bus įtrauktas į oficialias išradėjų knygas, o pats išradėjas, sako pelnys milijonus (atsiprašau — bilionus), parduodamas šita "accessório": gabaliukas blėkos prie rašomosios mašinelės, kad rašančiajam nereikėtų galvą kraipyti, o žiūrėti tiesiai į originalą. Jau turys dešimtis tūkstančių užsakymų Brazilijoje, Vokietijoje, JAV-bėse ir kitur.

KAS IŠ TOLIAU ŽIŪRI, DAUGIAU MATO — KELIONĖS IŠPŪDŽIAI —

Jaunas mūsų daktaras, EDVARDAS ŠEPETAUSKAS, dėsto genetiką Mogi das Cruzes universitete. Savo profesijos reikalais buvo nuvykęs į Amazoniją. Čia jis nori pasidalinti su ML skaitytojais savo kelionės išpūdžiais. Mielajam daktarui Edv. su padėka, geriausi linkėjimai (Red.).

(Ir nuotraukos yra paties autoriaus)

III

Didžiausią gyventojų skaičių Rio Branco mieste sudaro moterys. Ir tai dėl dviejų priežasčių:

1. Gimsta daugiau moterų negu vyrų,
2. Apleidžia miestą daugiau vyrų negu moterų.

Įdomus faktas atsitinka šitam mieste: tie kurie ten gyvena, nori jį palikti, o tie, kurie ten iš toli atvyksta, nori jame pasilikti.

Šitą iš dalies galima paaiškinti taip: per daugelį metų guma buvo pagrindinis krašto produktas ir dėlto daug žmonių iš įvairių krašto vietų ten vyko dirbti. Nukritus gumos vertei ir kad darbas buvo labai sunkus ir vargingas, daug darbininkų, toje srityje dirbusių, grįžo į savo anksčiau gyventus miestus, kiti išvažinėjo didmiesčius, o tik tai maža dalis ten liko.

Dabar prasidėjo didelis antplūdis pietiečių į šiaurę. Acre valstija priima įvairias šeimas, norinčias dirbti kaip ūkininkai.

Tai įvyko dėlto, kad valdžia sukūrė organą, kuris rūpinasi žemės gavimu, pirkimu, padalinimu ir pardavimu.

O anksčiau ten buvo daug dvarininkų, kurie nebuvo nei pirkę nei gavę tą žemę, o paprastai pasisavinę — ir ten įsikūrę.

Žinoma, turėjo ateiti diena, kad neturėdami dokumentų, jie turėjo tą žemę prarasti. Taip atsitiko ne tiems, kurie tą žemę pasisavinę, bet jų įoėdiniams.

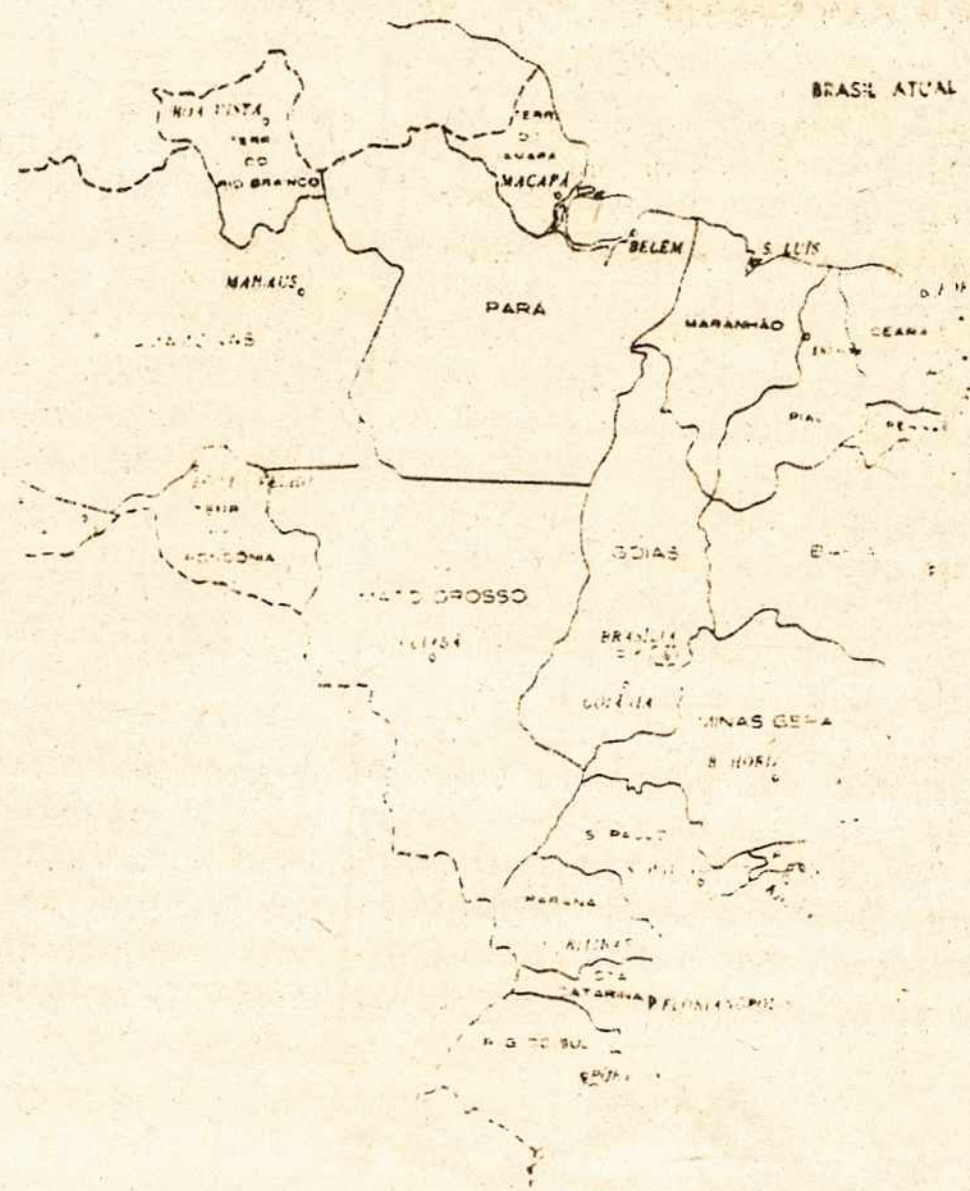
Kadangi dabar tų žemių plotai yra legalizuoti, daug žmonių perka pigiai didelius ūkius. Vienas žemės ha (10.000 m²) maždaug kainuoja apie Cr\$. 1.000,00; ir tas įgyvendina daug žmonių sapnus.

Didžiausi Brazilijos vienetai ten jau nusipirko didelius žemės plotus. Kelių metų bėgyje Brazilijos šiaurė bus vienas iš didžiausių gamintojų.

Rio Branco miestas randasi 136 metrų aukštumoje. Jo svarbiausias verslas yra guma. Taip pat augina Brazilijos riešutus ir verčiasi medžio, kailio ir odos apdirbimu.

Miestas dabar labai greitai auga — kiekvieną dieną vis atsiranda naujų gyventojų.

FEDERALINĖ BRAZILIJOS RESPUBLIKA

Šitame mieste labai įdomu tai, kad autobusais važinėja tik tie, kurie labai neturtingi. O kiti tikrai skraido lėktuvais, nes keliai, jungiantys Rio Branco su kitais miestais, yra labai blogi.

Iš Rio Branco susisiekti su Manaus miestu geriausia yra skristi iki Porto Velho, o paskui važiuoti autobusu.

Labai svarbu ir įdomu pervažiuoti Amazonijos džiungles žemės keliu. Tai būdas geriau susipažinti su tos žemės natūraliu grožiu.

Manaus — gražiausias Amazonijos miestas ir vienas iš gražiausių visoje Brazilijoje. Svarbu užsisakyti viešbutį prieš ten atvykstant, nes sunku gauti vietą staiga ten nuvykus, ypač sausio, vasario ir liepos mėnesiais. Kitu laikotarpiu viskas būna lengviau.

Manaus kas kartą darosi moderniškėnis; ir greitai laiku konkuruos su moderniškais pasaulio centrais.

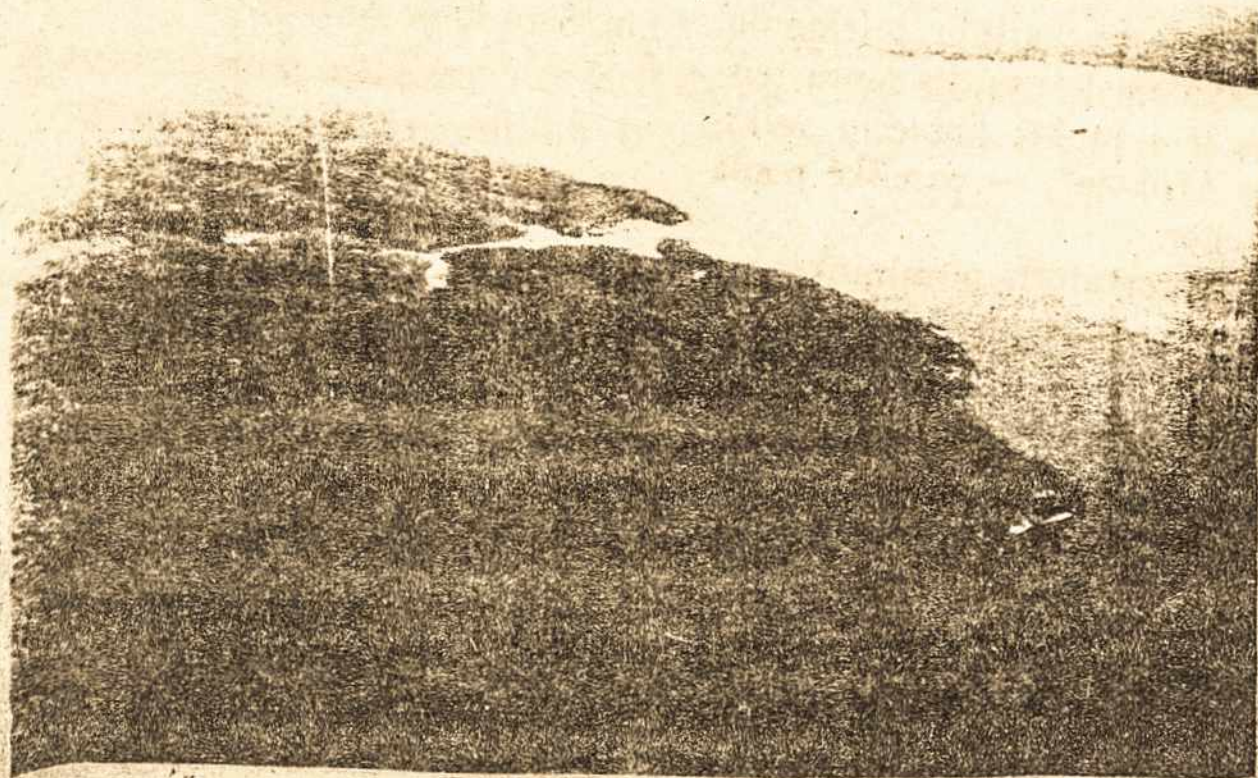
Trys smėlio upės pakrantės yra vertos būti aplankytos, t.y.: Praia Ponta Negra, Praia e lago do Cacau Pereira ir viena kita, kur randasi 18 km. tolimoje ant kelio iš Manaus į Itacoatiara. — vietoje, kur susieina Rio Negro ir Solimões upės.

Pasivažinėjimas Rio Negro ir Amazonas upėmis yra labai ypatingas ir turi būti įtrauktas į turistų programą. Viešbučiuose galima užsisakyti šitą pasivažinėjimą. Žinoma, visi viešbučiai turi sąlygas ir davinius tam kad turistai galėtų geriau pasinaudoti ir pažinti Manaus miestą.

Dideli svetimtaučių vienetai ten kuriasi. Ir galima pramatyti, kad greitai laiku Manaus taps tokiu dideliu pramonės ir prekybos centru, kaip šiandien São Paulo.

Kas iš toliau žiūri, daugiau mato. Tai gerai žino daug pramonininkų ir prekybininkų, kurie iš pietų krašto ten jau perkėlė savo firmas. Svetimtaučiai ten taip pat daug pinigų investuoja, nes mato, kad pelnas ateis ir bus labai didelis. Ten gimė ir augė džiaugiasi, nes lig šiol jų gyvenimas buvo vargingas. Šiandien jie dirba didelėse firmose ir jų gyvenimas pasikeitė. Jiems nušvito diena.

Jeigu būsime dideli, būsime kitų troškami. O jei liksime maži, būsime užglemžti. Kovosime dėl savo išsilaikymo — ir prieš mūsų nematys. Būsime laisvės gyvūnai.

Amazonų upė netoli manaus miesto

Eduardas Šepetauskas

JORNALISTA LUTA CONTRA O COMUNISMO

O jornalista e advogado Meldutis Laupinaitis, residente em São Paulo, esteve visitando nossa redação em dias desta semana, quando então presenteou-nos com o seu mais novo livro de luta contra o comunismo. Membro do FICC (Frente Internacional Contra o Comunismo), sendo também o delegado da entidade para toda a América do Sul, Meldutis Laupinaitis tem procurado desde 1941 viver em função desse grande ideal que é combater o Comunismo, procurando conscientizar a todos sobre os horrores dessa ideologia política, infelizmente defendida por muitos.

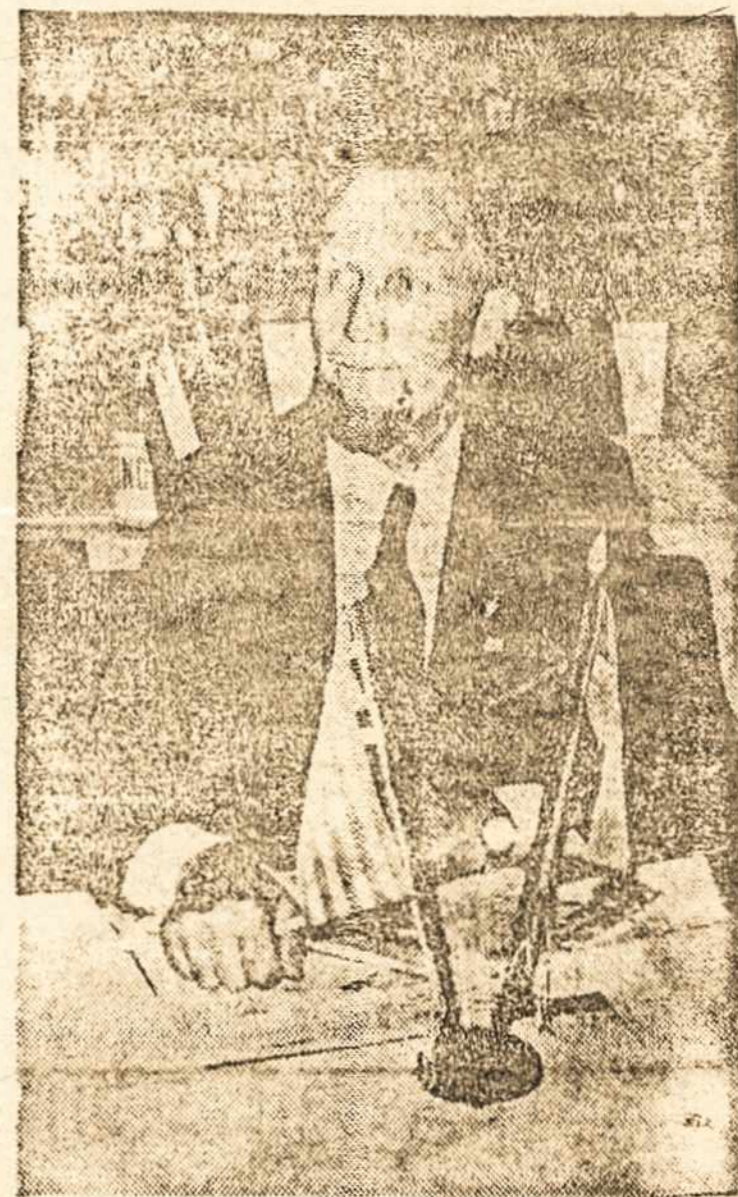
Sua pregação teve início naquele ano quando a Lituânia, sua pátria, foi invadida por forças marxistas da União Soviética e, depois de passar dias horríveis em mãos comunistas — «as bestas vermelhas são ensinadas desde cedo a destruir os sentimentos do coração» —, conseguiu fugir,

encontrando abrigo no Brasil. Começava então sua vida de luta contra a esmagadora ideologia, que nem as consciências individuais respeita: «Eu acuso a retração demonstrada ante a proliferação do flagelo vermelho. Todo aquele que não luta contra esta ameaça à humanidade, indiretamente apoia o Comunismo e se revela inimigo dos homens amantes da cultura e da liberdade (M.L.).»

«QUE PREFERES TU: LIBERDADE OU ESCRAVIDÃO?»

O ano todo Meldutis Laupinaitis está a propagar, através de escritos e de conferências, aqui e acolá, os horrores do Comunismo, mas aproveita um pouco mais esta época, vésperas do Dia da Pátria, para acelerar sua pregação. Esta semana, ele está visitando autoridades, escolas, unidades mi-

litares e órgãos de comunicação da região de Sorocaba, a todos presenteando com o livreto «Que preferes tu: liberdade ou escravidão?», um de seus últimos trabalhos escritos e onde sintetiza toda a sua luta contra o Comunismo e brada: «Que se extingam os odios pessoais, políticos e militares em favor da união contra o inimigo comum da Pátria Brasileira — o Comunismo!»

Dr. Meldutis Laupinaitis: uma vida de lutas contra o comunismo!

DIARIO DE SOROCABA —

1.º DE SETEMBRO DE 1978

Festival Internacional de Folclore

Ats 20:00 horas veremur a apresentaçã de coras de diversos países, com suas canções folclóricas e populares. Representando a colônia lituana o jovem coral Volongė, conta com seu prestígio.

Dia 09, sábado às 19:00 horas Um espetáculo de música, cores e coreografia, com a participação dos grupos folclóricos do Brasil, Espanha, Hungria, Israel, Japão, Polónia, Portugal, Ucrânia e Lituânia.

Compondo o programa Memuras Ansamblis apresenta danças folclóricas da Lituânia.

Dia 10, domingo, duas sessões às 13:00 hs. Retire seu convite (gratuito) no Teatro da Sac. Brasileira de Cultura Japonesa a Rua São Joaquim, 381 - Liberdade - S.P.

Lietuviškai kaibanti
Vyrų – moterų – vaiku
gydytoja
DRA. HELGA HERING
médica
HOMENS – SENHORAS
CRIANÇAS
nuo 8 iki 12 val.:
Av. Eulina, 99 – V. Sta.
Maria (skersgatvis ties nr.
2214, Av. Deputado Emílio
Carlos – B. do Limão)
nuo 14 iki 18 val.:
Rua Quartim Barbosa, 6
(paskutinė stotis onibus
Vila Santista - Bairro do
Limão).
Tel. 265.7590

tis stiprių, nekarinių priemonių, atsakydami į rusų disidentų teismus ir į jų bei kubiečių veiksmus Afrikoje”, — pareiškė ponis Thatcher.

Į konservatorių pirmininkės pareiškimus tuoj atsiliepė Maskvos radijas, pavadindamas ją “geležine merga” ir “karo kurstytoja”. Sovietų ambasadorius Londone, nuvykęs į britų parlamentą, susirado ponį Thatcher ir karštai jai išmetinėjo dėl jos pareiškimų BBC programoje.

Darbiečių vyriausybės užsienio reikalų ministeris David Owen irgi nenori atsilikti nuo konservatorių. Jis įsakė visiems britų am-

basadoriams komunistų kraštuose sekti ir registruoti visus prasižengimus prieš Helsinkyje sutartas žmogaus teisių taisykles. Kas pusę metų ambasados turės įteikti užsienio reikalų ministerijai specialius raportus apie žmogaus teisių laužymus komunistų valdomose šalyse. Šitoks ministerio įsakymas supykino sovietų “Pravda”. Ji parašė, kad Owen turėtų pasižiūrėti į padėtį arčiau namų, Šiaurinėje Airijoje.

LIETUVIŲ KALBOS KONKURSAI

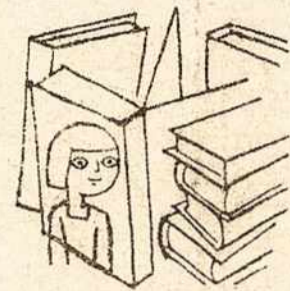
Vietinė spauda paskelbė žinią, kad lapkričio mėnesį bus valdiški egzaminai — konkursas svetimų kalbų vertėjams (tradutores jurados). Yra 5 vietos ir LIETUVIŲ KALBOS VERTĖJUI. Neuzleiskim tokias vietas svetimiams, o patys lietuviai pasinaudokim ir proga, ir valdiškos tarnybos vieta.

BRITAI IR ŽMOGAUS TEISĖS

Londonas. — Sovietų spauda pikta puola Britanijos konservatorių vadovę Margaret Thatcher. Ji pareiškė BBC pasikalbėjime, kad Vakarai turėtų daug stipriau reaguoti į Sovietų Sąjunga-je vykstantį žmogaus teisių persekiojimą. Ji siūlė nutraukti maisto siuntimą, nutraukti prekybos kreditus ir pažangios technologijos eksportavimą. “Aš atsisakau tikėti, kad Vakarai negali grieb-

Literatūra · Dailė · Mokslas

Mirė dail. Kazys Šimonis

Eidamas 91-uosius metus Lietuvoje, Kaune, mirė dailininkas Kazys Šimonis. Dailininkas buvo gimęs 1887 m. rugpjūčio 25 d. Starkonių kaime, Šimonių valsčiuje, Panevėžio apskrityje. Buvo labai populiarus lietuvių dailininkas. Grįžęs iš caristinės rusų kariuomenės, jaunystėje piešimo mokėsi pas dailininkus Ad. Varną, T. Daugirdą ir kt.

Nepriklausomybės pradžioje visa Lietuva buvo pilna liaudies meno, išbarstyto pakelėse, sodybose, kapinėse, maldyklose. Metai ir gamta liaudies sukurtas senienas naikino. Tą lietuvių liaudies turtą bandyta apsaugoti bei dalykiniai aprašyti, panagrinėti. Reikėjo skubios tinkamų ir susipratusių žmonių talkos. Viena tokių buvo K. Šimonis. Jis, be tyrinėdamas, bestudijuodamas ir bepiešdamas mūsų tautos senienas, jas taip pamilo, taip persiėmė pats lietuviškais motyvais, kad jose, jau menininko akimis ir siela, išžiūrėjo ir pajuto seną lietuvių tautos praeities dalelytę. Ir visa tai pats stengėsi išreikšti piešiniais ir spalvomis.

Kazys Šimonis pamilo piešimo meną. Ir visuomenė pamilo K. Šimonio paveikslus. Juose, be kitko, pastebėjo ir pajuto, kaip ir pats dailininkas, dalelytę lietuvių tautos praeities. K. Šimonio paveikslai buvo mylimi Nepriklausomybės laikais (tai gerai prisimenu), jie tebėra mylimi ir dabar, gal net daugiau, nes toji miela Nepriklausomybė yra, kaip tie Šimonio paveikslai, kažkokia sunkiai suvokiama mūsų tautos senovė, tegul ir netolima.

Žiūri į Šimonio paveikslus ir

K. Šimonis

Autoportretas

gali justti daugiau, negu žodžiai įstengtų išreikšti, ar sugebėtum parašyti. Jo paveikslai tarsi švelni daina, beplazdenanti švelnėmis splavomis, pasakiškąja mintimi, vizija, mitologiniu impulsu.

K. Šimonis yra iliustravęs daug šaunių lietuviškų knygų: lietuvių tautos pasaką Eglė žalčių karalienė, V. Krėves "Aitvaras liaudies padavimuose", P. Vaičiūno redaguotas "Aukštaičių pasakas" ir kt. 1959 m. Vilniuje išleista jo atsiminimų knyga "Gyvenimo nuotrūpos", papuošta parinktais K. Šimonio kūriniais iš jo tapybos ir grafikos.

Kazys Šimonis 90 metų proga M.K. Čiurlionio Dailės muziejus Kaune 1977 metais išleido spalvotą Šimonio kai kurių jo kūri-

nių katalogą su 14 reprodukcijų, maždaug atviruko didumo. Labai jau kuklus dailininko pagerbimas! Jis tikrai vertas nepalyginamai geresnio pilnesnio leidinio. Nors neabejotina, jog tai, laikui bėgant, bus padaryta.

Katalogo viršelyje yra paties dailininko K. Šimonio nuotrauka, daryta kūrybos metu jo darbo studijoje. Katalogo atsakingas redaktorius P. Stauskas. Tiražas 300 egzempliorių. Katalogo aplanke R. Purvinaitė rašo, kad "K. Šimonio kūriniai bendroje lietuvių dailės tėkmėje išsiskiria savita pasaulio interpretuote. Nuoširdus, kupinas svajonių, muzikos jo pasaulis paveikluose atgyja neregėtais fantastiniais vaizdiniais, gėrį, grožį teikiančiais simboliais".

Žodelis leistas pasisakyti ir pačiam dail. K. Šimoniui:

"Vieni mano darbai — grynai realistiniai gamtos vaizdai, architektūriniai ir liaudies dailės paminklai, brangūs man kaip mūsų peizažo dalelė. Kituose, stilizuotuose gamtovaizdžiuose, vyrauja romantinė nuotaika. Savo fantastiniuose paveikluose — jie man labiausiai prie širdies — norėjau formomis ir spalvomis atkurti poezijos, mūsų liaudies pasakų, muzikos sukurtus vaizdus, rodyti gyvenimą gražesni, džiaugsmingesni, negu jis buvo realybėje".

Iš užu tūkstančių mylių atstumo nuoširdžiai apgailime pagarbų lietuvių tautos dailininką Kazį Šimonį, sukūrusį tiek daug ir mūsų visuomenei mielų, brangių paveikslų.

Algirdas Gustaitis

Peter Suchenwirt — ŽYGIS Į LIETUVĄ. Istorinė poema iš 1377 metų. Vertė A. Tyruolis. Viršelis ir vinjetės P. Jurkaus. Išleido Karys, Brooklyn, N.Y. 1977. Spaudė Pranciškonų spaustuvė. 36 psl.

Šiame leidinyje, pateikdamas poemos vertimą, vertėjas pateikia žinių ir apie jos autorių ir kūrinį:

"Po 1343 m. kryžiuočių ordinas bandė suduoti Lietuvai lemiamą smūgį. Tam nepavykus, magistras Dusemeris apsisprendė Lietuvą varginti nedideliais ir dažnais puldinėjimais. Vienas iš tokių užpuolimų įvyko 1377 m. rugsėjo mėn., vos tik neseniai Algirdui mirus ir Didžioju Lietuvos kunigaikščiu esant Kęstučiui... — Faktiškai žygio į Lietuvą 1377 m. tikslas buvo Austrijos kunigaikščio Albrechto III noras įsigyti riterio titulą tokio žygio metu. Tas žygis buvo jungtinis, dalyvaujant ir ordino magistrui Vinrichui iš Kniprodes, truko 8 dienas, ir jo planas buvo išdirbtas pagal ordino programą. — Šį žygį į Lietuvą vaizdžiai aprašė keliaujantis austrų poetas, didikų herbų dainius Petras Suchenwirtas, pats tame žygyje dalyvavęs kaip savo mecenato kunigaikščio Albrechto III globotinis. Suchenwirtas iš tikrųjų yra pravardė ir reiškia ponų arba valdovų lankytoją. Apie jo gyvenimą nedaug kas tėra žinoma. Gyvenęs 1320-1395 m. laikotarpy. (...) — Šis kūrinys yra vienintelis istorinis šaltinis apie tą 1377 m. žygį į Prūsus ir Lietuvą (Prūsiose buvo vaisingi, o Lietuvoj kovota). Jis vaizdžiai parodo kai kurias Žemaičių krašto geografines savybes, pav. dykrą arba neįžengiamą girią, jų gynimosi būdą, kryžiuočių siautėjimą krašte."

Poemos vertimas kruopščiai atliktas. Knygutė gražiai išleista, be korektūros klaidų.

Eiliovimo forma — dvieliai:

Kai buvo metų užbaigtų

Skaityta trylika šimtų

Ir ėjo dar neužbaigti

Septyniasdešimt septinti...

Kazys Šimonis

Plešinyš

III OLIMPIADA DOS IMIGRANTES:

IMIGRANTŲ OLIMPIADAI UŽSIBAIGUS

(Tęsinys)

Vienas paveikslas padovanotas Brazilijos Lietuvių Bendruomenėi, kad savo laiku būtų iškabintas "Lituanikos" Br. Lietuvių Bendruomenės patalpose, kitas paveikslas dovanotas Rymo Katalikų Bendruomenėi, taip pat, kad su laiku, būtų iškabintas Kat. Bendruomenės patalpose Lituanikos sodyboje. Po vieną paveikslą dar atiteko p. M. Remenčienei ir p.p. M. ir J. Čiuvinskams ir du paveikslai Šv. Kazimiero parapijai. Vienas iš padovanotų Šv. Kazimiero parapijai vaizduoja NIJOLĘ SADŪNAITĘ, kuri prilyginta francūzų Joanai d'Arc. Apie ją buvo atspausdintas specialus lapelis, kad visi galėtų suprasti kaip yra persekiojamas ir naikinamas tikėjimas Lietuvoje ir su koku žiaurumu yra baudžiami tikintieji. Nijolės paveikslas ir aprašymas jos pasiaukavimo už tikėjimą ir Tėvynės laisvę, jaudino visus begaliniai. Viena austrų piliētė, meninkė, taip buvo sujudinta, kad po poros dienų nupiešė Nijolę karėjime ir atnešusi, su ašaromis akyse, man paveikslą padovanojo. Prisiimdama dar ir daugiau ką nupaišyti. Prisiminti NIJOLĘ, palyginant ją su Joana d'Ark yra begaliniai svarbus dalykas mūsų kolonijai ir ateinančioms kartoms. Paveikslas artimoj ateityje bus iškilmingai iškabintas, ir visi ir visuomet turės progos, jį matydami, prisiminti tą karžygę, tebekankinamą Sibiro sunkiųjų darbų kalėmuose.

Pirminę paramą dalinoms parodos išlaidoms padengti suteikė p. Antanas Majus, gyv. Guarujá ir Brazilijos Lietuvių Bendruomenė. Transporte daugiausiai padėjo p.p. S. ir J. Silickai, Kun. Saleziečiai, p. P. Šimonis ir Adv. Sliesoraitis.

Paroda tęsėsi 10 dienų, kur kiekvieną dieną budėjimas turėjo būti be pertraukos nuo 14 val. iki 22 val. paprastomis dienomis ir nuo 10 iki 22 val. šeštadieniais ir sekmadieniais. Budėti pagal bėdavo p. Remenčių šeima, Maristela ir Zofija Žūtautaitės, Iliane Korsakov ir kit. Bet didžiausias rūpestis, tai atsakomybės jausmas už visus paskolintus eksponatus, tekdavo man pačiam.

Nežiūrint į visus sunkumus ir trūkumus, nes pagalbos visais atžvilgiais galėjo būti žymiai daugiau, visgi, mūsų, lietuvių paroda buvo viena iš geriausių visais atžvilgiais.

MENINĖ DALIS

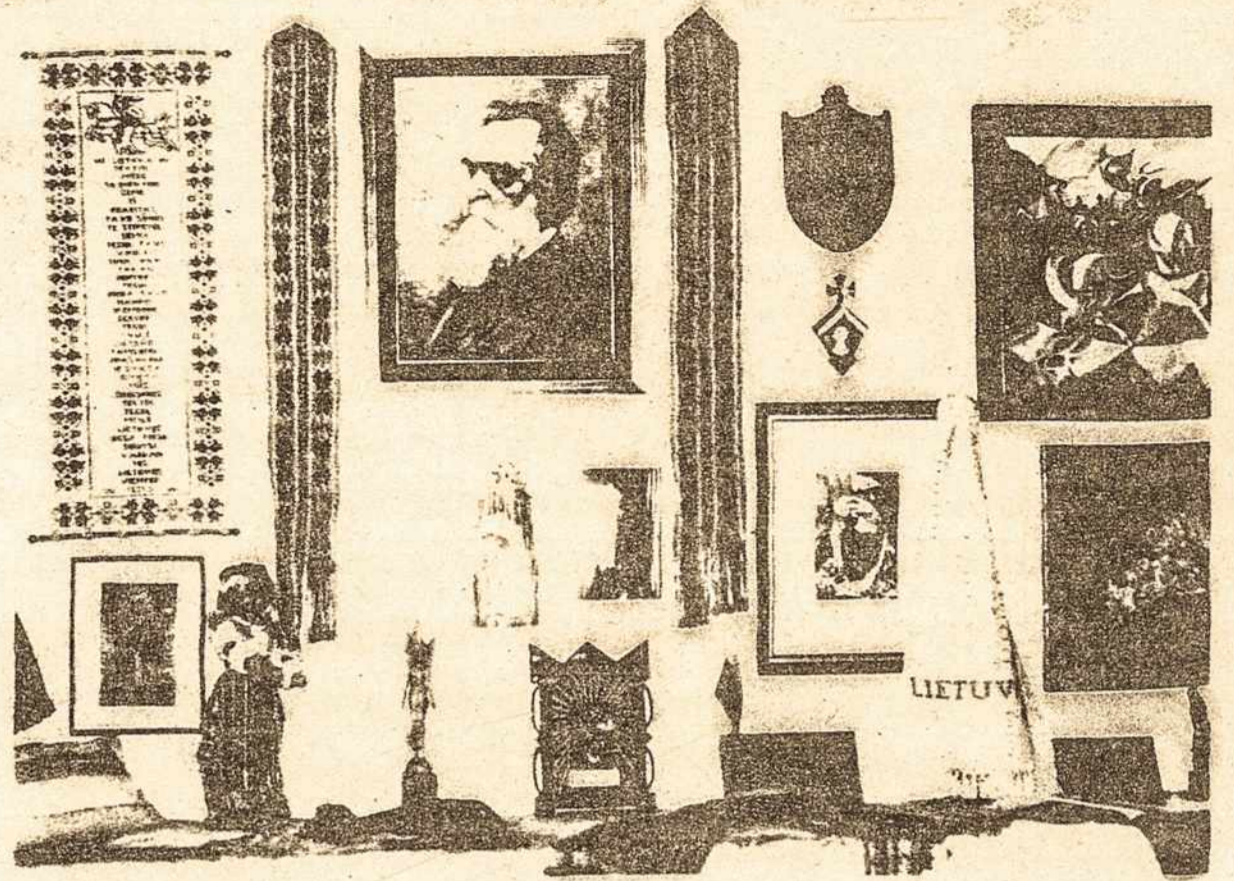
Pirmoje vietoje teko pasirodyti mūsų Katalikų Bendruomenės chorui, vadovaujamam maestro Viktoro Tatarūno ir akompanuojant Kristinai Valavičiūtei, kuri yra žymi muzikė ir vadovė naujai jos sukurtu jaunųjų choro "Volungė".

Choras, be abejo daug pasidarbavo prisistatydamas šiam pasirodymui, nes publikos buvo keli tūkstančiai žmonių, kadangi buvo meninės Imigrantų Olimpiados atidarymas. Mastrui p. V. Tatarūnui pasisekė surinkti daug senų ir jaunesnių dainininkų, visi tautiniais rūbais pasipuošę, todėl choras priminė savo praeities galybę. Visos dainos buvo parinktos skambios ir tikrai buvo išpildytos darniai su puikiu skambėjimu, tad ir gausios publikos buvo sutiktas gausiais aplovismentais, nežiūrint, kad prieš juos buvo dainavęs profesionalų vokiečių choras "Lira" iš 100 žmonių kartu su sinfoniniu orkestru.

Po to sekė įvairus mergaičių pasirodymas, ant tam tikro paruošto pakėlimo, nes buvo rinkimai Imigrantų Olimpiados karalaitės. Šiame pasirodyme dalyvavo ir trys lietuvaitės.

Rugpjūčio mėn. 12 d. 20 val. vakaro, kartu su įvairių kolonijų folklorinėmis grupėmis, pasirodė mūsų jau seniai pažįstamas "Nemunas". Visi šokėjai jau veteranai, nors ir nedidelė grupė, bet išpildymas buvo geras ir publikos buvo sutiktas labai šiltai. Tad linkėjimai, kad "Nemunas" vis augtų ir stiprėtų ir garsintų lietuvių vardą, nes svetimšaliai, ypač brazilai, labai mėgsta tautinius šokius ir jie sprendžia tuo, apie mūsų kultūringumą.

Laike parodos visa dešimt dienų buvo įvairių kolonijų tautinių grupių pasirodymai. Mūsų šokių grupei "Rūtelei" teko pasirodyti Olimpiados uždaryme. Dėl nenumatytų susidėjusių aplinkybių

PARODA – Dr. Basanavičiaus (St. Steponaitienės paveikslas)

prie 5 tūkstančių žiūrovų teko šokti tik vienas šokis, kadangi ta pačia proga privalėjo pasirodyti ir jaunųjų choras, tai į sceną išėjo kartu šokėjai ir choras "Volungė" p-lės Kristinos Valavičiūtės vadovaujamas. Tai buvo tikros to choro krikštynos, bet jauna muzikė p. Valavičiūtė išlaikė kvotimus ant 10 ir su savo choru atliko nors tik vieną dainą kurią triukšmingiausia jaunuolių publika iš klausė su atyda, nes buvo verta išklausti tą keturis dešimtis jaunuolių gražiai skambantį ir dar daugiau žadantį jaunučių chorą. Tikiu, kad tai bus mūsų kolonijos pažiba, nes iki šiolei, per penkias dešimt su viršum metų niekas nesugebėjo sukurti jaunųjų choro. Visi jaunieji choristai yra čia gimę o dainas dainuoja lietuvių kalba. Svetimšaliams buvo stebėtina ir kadangi daugelis choro dalyvių taip pat ir šoka, tai tuojuo scenoje buvo suformuota šokių grupė, kuri atliko vieną šokį, pasirodymas kuopuikiausiai. Publiškai tikrai patiko – visi tai parodė aplovismentų gausume. Mano linkėjimai, kad choras po šito bandymo taip puikiai nusisekusio, nenustotų ūpo ir pasiryžimo, nes kolonija seniai jau laukia tokio choro ir jį palaikys visokeriopai. O šokių grupė "Rūtelė" tegul ir toliau bus mūsų kolonijos pasididžiavimas, o mes ją branginsime ir gerbsime, ir lauksime visuomet jos pasirodymų kaip kolonijoje, taip ir svetimtaučių tarpe.

Bendrai imant, III-čioje Imigrantų Olimpiadoje lietuvių kolonija pasirodė puikiau už visas kitas kolonijas, nes pasirodėme su dviem choralais, dviem tautinių šokių sanbūriais, dideliu būriu sportininkų ir kultūrine bei menine paroda. Su tokiu įnašu galėjo pasirodyti tikrai lietuviškai, kurie nustebino visas kitas kolonijas ir brazilų visuomenę. Užtarnautai III-čiosios Imigrantų Olimpiados Komitetas išreiškė padėką, mano asmenyje, visiems dalyvavusiems ir betkoku būdu prisidėjusiems prie tos Olimpiados pasisekimo. Turiu pasakyti, jei visose pasaulio kolonijose tebedega tokia lietuviška liepsna, tai tauta, turinti tokį užnugarį, niekuomet nežus, nes jaunoji karta yra gyva ir vieninga. Tai parodo jų pasišventimas ir vieningumas kultūriniam darbe. Mano nuoširdžiausi linkėjimai grupių vadovams ir jaunimui dirbti ir toliau taip vieningai, kaip jūs visi pasirodėte šioje Olimpiadoje.

Mano ir Brazilijos Lietuvių Bendruomenės nuoširdžiausia padėka visiems dalyvavusiems šioje III-čioje Imigrantų Olimpiadoje, kurioje per dešimtis dienų skambėjo lietuvių vardas tai kultūrinėje parodoje, tai meniniuose pasirodymuose, tai eisenose po lietuviškai trispalve, tai sportininkų rungtynėse, per radiją ir televiziją ir tūkstančių žmonių lūpose. Visi kartu jūs atlikote begalinį patriotinį darbą mūsų kolonijos ir Tėvynės atžvilgiu.

Tikiu, kad ateinančių metų IV IMIGRANTŲ OLIMPIADOJE mes pasirodysime dar darniau ir lietuvių vardas skambės Brazilijos padangėje dar garsiau.

Kapit. J. Čiuvinkas

MŪSU ŽINIOS

LIETUVIŲ R. KATALIKŲ ŠV. JUOZAPO BENDRUOMENĖS ATSISĀUKIMAS Į SĀO PAULO LIETUVIUS SENELIU KAIMO REIKĀLU

BRANGŪS LIETUVIAI,

Kiekvienam didesniai darbai reikalinga visų talka. Sujungtomis jėgomis daug ką atsiekėme ir daug ką galime atsiekti.

Bendro sutelktinio kolonijos darbo pasėkoje atsirado lietuviškų mokyklų pastatai, bažnyčia, klebonija, jaunimo namai ir sodyba.

Dabar atėjo laikas, kad sujungtume rankas senelių kaimo idėjai realizuoti.

Netenka įrodinėti, kad tokia įstaiga mūsų kolonijai yra reikalinga. Skaudu, kai visą amžių gyvenęs kolonijoje lietuvis ar lietuvė, senatvėje, kai labiausiai reikalinga kitų paramos, turi jį ieškoti sau prieglaudos tarp svetimųjų, kur atsiranda visa eilė sunkumų — aplinkos, kalbos pa-pročių, maisto ir visa eilė kitų.

Šv. Juozapo bendruomenė, norėdama padaryt pradžia, paskyrė šiam reikalui dalį sodybos žemės. Pirmajam namukui pradžia davė Prel. Pijaus Ragažinsko draugai, susirinę jo 70-ties metų sukakties proga. Šv. Juozapo bendruomenė pridėjo savo dalį, kad namukas būtų baigtas. P. Petro Šimonio meistriškos rankos pasidaravo, kad tas namukas atrodytų lietuviškas ir visiems primintų tėviškėje likusias sodybas.

Šiuo atsisaukimu Šv. Juozapo bendruomenė kviečia visus prie bendro darbo prisidėti ir pramato prisidėjimui galimybes.

Pirmoji galimybė — Lietuviška šeima, ar asmuo pasistatydintų sau namuką, kurį galėtų iš pradžių naudoti, kaip vasarnamį, o vėliau turėtų, kur lietuviškoje aplinkoje ir švaram ore praleisti senatvės dienas. Kol statytojas bus gyvas, namukas paliktų jo dispozicijoje. Statytojui mirus, liktų kitiems globos reikalingiems.

Antroji galimybė — Namukas būtų statomas pagerbti kokiam nors asmeniui (gyvam ir mirusiam) ar keliems asmenims, pav. tėvams. Prie tokio namuko būtų padaromas atitinkamas įrašas. Pagalvokime. Toks pagerbimas būtų tikrai prasmingesnis, negu koplyčios kapuose statymas. Tai būtų ne tik mirusio pagerbimas, bet ir jo gerų darbų tęstinumas.

Trečioji galimybė: a) asmenys, kurie neturi tiesioginių paveldėtojų savo nuosavybę testamentu paliktų senelių namų reikalams.

b) Asmenys, turintieji paveldėtojus, į savo testamentą įrašytų tam tikrą dalį (ar nušimtį) savo turto šitam reikalui. Testamento vykdytojais išmokėtų.

Ketvirtoji galimybė. Kiekvienas pagal savo išgales duotų didesnę auką senelių namų statybai ar išlaikymui.

Penktoji galimybė. Lietuviškos draugijos, sambūriai ar kitoki vienetai padarytų šiam reikalui parengimą, ar kitu būdu sutelktų lėšų.

Jungiant visas šias (ir kitas, kurių neišvardinome) galimybes, tikime, idėja taps kūnu. Kiti kraštai, kaip Anglija, Argentina, Amerika (net kelias) jau seniai tokias įstaigas turi. Tačiau geriau vėlai, negu niekad.

Kai atsiras bent minimalinis skaičius namukų, Šv. Juozapo Bendruomenė jų gyventojams parūpins globą. Rūpinsis religiniu aptarnavimu, nuvežimu į miestą apsipirkimui, nuvežimu pas daktarą ar daktaro atvežimu, švaros palaikymu, skalbimu ir maisto gaminiu, tiems kurie to bus reikalingi.

Dar norėtume trumpai paaiškinti, kodėl buvo apsispręsta už atskirų namukų sistemą, (kuri ekonomiškai yra brangesnė). Vyresnio amžiaus žmonės, visą amžių gyvenę individualiai, sunkiai prisitaiko bendruomeniniam gyvenimui. Turėdamas savo namuką, žmogus galės persikelti į jį su savais baldais, kitais daktais, kurie jam surišti su praeito gyvenimo brangiais prisiminimais, nuo kurių skirtis daugeliui nelengva. Žmogus, apsigyvenęs senelių namely, nebus padaromas daiktu, ar laikomas ligoniu. Kol turės jėgų, jis pats galės save aptarnauti, atseit vesti normalų gyvenimą. Įstaiga teiks tik tuos patarnavimus, kuriuos globojamieji patys negalės pasidaryti. Per lietuvišką sodybą, per vykstančias pramogas, gyventojai turės ryšį su kolonija.

Tad, broliai lietuviai, sujunkime jėgas, kad įvykdytume užsimojimą, ir užtikrintume šviesesnes dienas ne tik sau, bet visiems vyresnio am-

M I Š I O S

Rugsėjo (setembro) 9 d. 19 val. šv. Kazimiero p-jos koplyčioj Mišios už a.a.

URSULĖ LAUČIENĖ (metinės) ir
a.a. **MORTA ADAMAVIČIENĖ**

Kviečiami giminės, pažįstami, bičiuliai

žiaus tautiečiams. Tikėdamasi, kad Dievas laimins pradėtą darbą, juk Jis Pats pasakė: "Ką padarėte vienam iš mažiausių mano brolių, man padarėte",

Jūsų

Šv. Juozapo Bendruomenės Valdyba:

K. Juozas Šeškevičius — pirmininkas
Algirdas Sliesoraitis — vice-pirmininkas
Vytautas Bacevičius — sekretorius
Jonas Šepetauskas — II sekretorius
Petras Šimonis — turto globėjas
Pijus Osvaldas Butrimavičius — išdininkas
Angelina Dirsytė Tatarūnienė — II išdininkas
Vytautas Vosylius
Monika Tamošaitienė valdybos nariai

P. S. Dabartinė namuko savikaina yra Cr\$. 100.000,00.
Norint daugiau informacijų, skambinti telefonu 63-5975, arba kreiptis į kun. J. Šeškevičių, V. Zelina klebonijoje.

SODYBA LITUANIKA

VIII.28

Praėjusį sekmadienį sodyboje dieną praleido Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Pirmininkas Algimantas Saldys. Ta proga prie išvykų namo pasodino tris medžius ir prisidėjo prie sodybos tvarkymo darbų.

Trečiadienį (rugpiūčio 30) sodyboje lankėsi Petronelė Vosylienė iš Campinas. Jai sodyba labai patiko. Ji statydinsis namą senelių kaime. Namą statybai finansuoti jai pažadėjo jos sesutė — Magdalena Galdikienė, gyvenanti Amerikoje. Vosylienė įtekė sodybai šimtą kruzeirų, kad būtų nupirkta sodybai eukaliptų daigų.

B.L. Bendruomenės Valdyba sumokėjo Sodybos kasai Cr\$. 5.000,00. Kuriuos buvo pažadėjusi sporto aikštės žemės lyginimo darbų išlaidoms padengti.

Adv. Algirdas Sliesoraitis parengė naujai pirktos žemės dokumento projektą (minuta). Dokumentai tuoj bus pasirašyti. Be anksčiau minėtų, stovykloje sklypus įsigijo: Enrikas Guzikauskas ir Vytautas Tumas.

Jei norite lietuviškoje sodyboje praleisti dieną, 7 rugsėjo (feriada) pasukite į ten.

Praėjusią savaitę buvo į sodybą nuvežtos mašinos ir pradėti artesianinio šulinio gręžimo darbai.

IŠNOMUOJAMAS NAMAS

Išnomuojami du kambariai, virtuvė ir izeinama.

Kreiptis į Rua Lourenço Franco, nr. 16 (ponto final do onibus Vila Industrial, priešais Capela de São Pedro).

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones:274.0677 - (Res.274.1886)
São Paulo

Šio ML numerio
GARBĖS LEIDĖJAS
JONAS BRATKAUSKAS

Jam gili padėka ir geriausi linkėjimai.

Administracija

Aliança Lituana Brasileira de Beneficiencia e Assistencia Social

está promovendo, no dia 24 de Setembro de 1978 – Domingo
– às 13 horas, no salão da Entidade à

Rua Lituania, 67 - Moóca

Festa da Primavera

(ALMOÇO BENEFICENTE)

Cuja renda será destinada à assistência social.

LIETUVIŲ R. KATALIKŲ ŠV. JUOZAPO BENDRUOMENĖS NARIŲ ŽINIAI

Pranešame visiems bendruomenės nariams, kad šių metų rugsėjo 24 dieną 16 val. (tuoj po lietuviškų mišių), Jaunimo Namuose bus rinkimai į Bendruomenės valdybą sekančių dviejų metų kadencijai.

Iki rugsėjo 15 dienos prašome valdybai įteikti kandidatų sąrašus. Sąrašas (chapa) turi turėti pilną valdybai reikalingų narių skaičių, t.y. pirmininką, vice-pirmininką, I sekretorių, II sekretorių, turto globėją, I kasininką, II. kasininką ir du valdybos narius (vogais), kandidatų vardą pavardę, antrašą ir raštišką jų sutikimą būti kandidatu. Balsuojama bus už sąrašus. Jei nebus daugiau kaip vienas sąrašas, bus balsuojama: už, prieš, susilaikant (em branco).

Revizijos komisijai reikia pasiūlyti tris kandidatus, su tais pačiais reikalavimais, kaip valdybai.

Balsuoti turi teisę visi bendruomenės nariai, užsimokėję nario mokestį.

Prašome užsimokėti iš anksto ar prie įėjimo į balsavimų salę.

Narių patogumui bus galima sumokėti mokestį prie Vila Zelinos bažnyčios po lietuviškų pamaldų rugsėjo 10 ir 17 dienomis.

Vytautas Bacevičius

Bendruomenės sekretorius

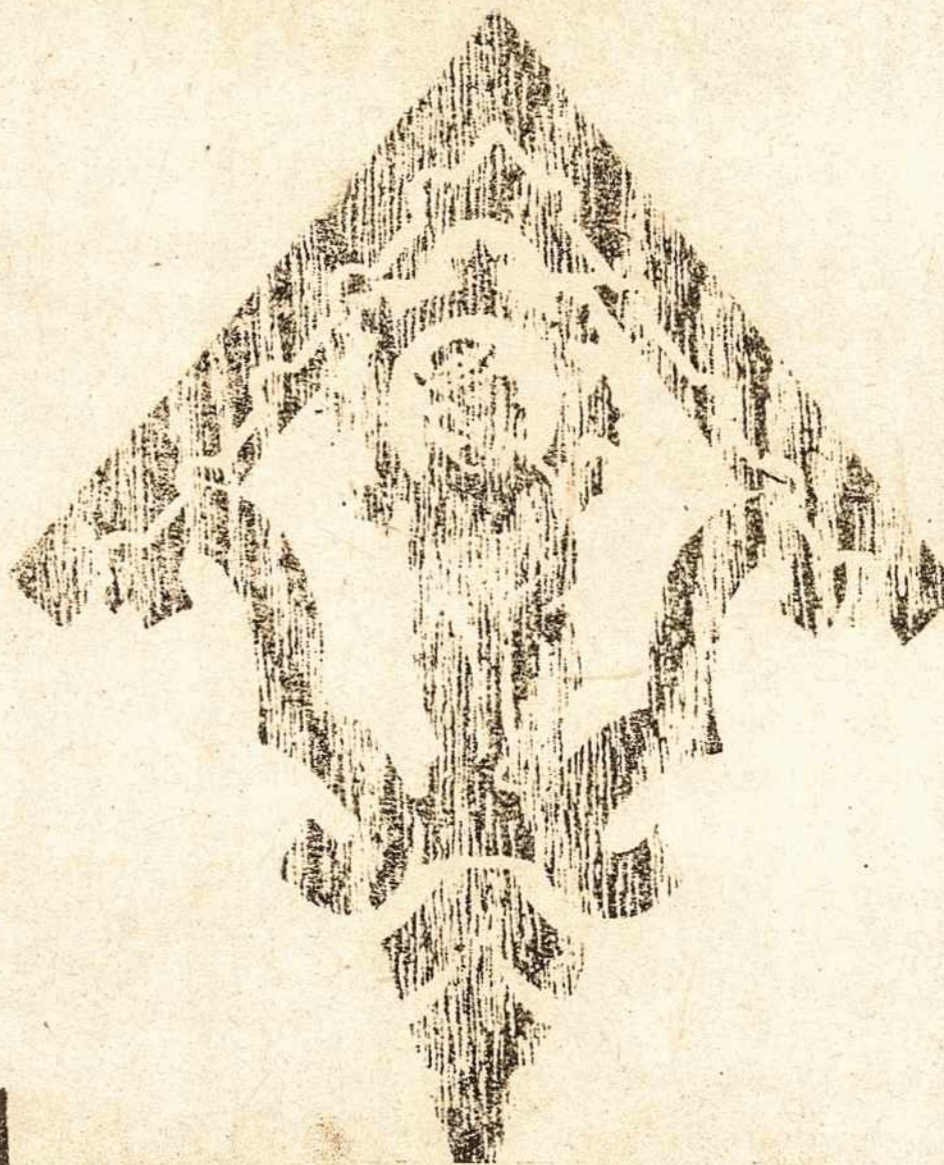
K. Juozas Šeškevičius

Bendruomenės pirmininkas

P A D Ė K A

Dėkojame Kun. Petriui Rukšiui už brolišką artimo meilės darbą įrankant mūsų tėvelį Praną Braslauską São Cristóvão ligoninėje, kur jis buvo operuotas.

Braslauskų šeima

Rugsėjo (setembro) 10 dieną

ŠILINĖS ATLAIDAI

ir

TAUTOS ŠVENTĖ

Šv. Kazimiero parapijos patalpose

PROGRAMOJE: 16 valandą

- trumpa procesija
- Mišios už Marijos mylimą Lietuvą (su giesmių palyda)
- religiniai tautinis minėjimas
- vaisės/pasižmonėjimas

Tai visų lietuvių

MALDOS ir SOLIDARUMO DIENA

NOTICIAS POPULARES

rugpjūčio 29 d. laidoje padavė sekančią nekrologą:

N° 3993/78 – JONAS MARMA, branco, 60 anos presumíveis, óbito no Hospital Heliópolis, vítima de atropelamento, na área do 29° Distrito Policial.

RASTAS DOKUMENTAS

Rasta "Carteira de Identidade para ESTRANGEIROS": vardas: MONIKA LEUREZIS, tėvai: Ciprijonas Cibukka ir Teodora Macijanskaitė. Galima atsiimti šv. Kazimiero p-jos klebonijoje,

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Director responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislao Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 150 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 700 kr. Paskiro numerio kaina: 3.00 kr. Užuojautos ir sveikinimai nuo 60 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti: "Stanislao Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondencija redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėju nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadieni: vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini neveliau kaip iki sekmadienio vakaro.